

DEKALB HYBRIDNÍ ŘEPKY OPĚT O KROK VPŘED

Dekalb Hybrid Rapeseeds Again by One Step Forward

Ondřej ČERNÝ

MONSANTO ČR s.r.o.

Summary: Company Monsanto brings each year an improvement in area of growing and breeding of new hybrid materials Dekalb. For the next season it expects other novelties which were created by combination under different conditions, e.g. DK Excellium, DK Exstorm and DK Expower. The aim of hybrids Dekalb breeding is to compile a restored hybrid using advantages, which are transferred from parental line from different localities in Europe to offsprings and the resulting product is a stable hybrid of F1 generation with high yield level.

Keywords: winter rapeseed, hybrid, yield

Souhrn: Společnost Monsanto každoročně přináší vylepšení v oblasti pěstování a šlechtění nových hybridních materiálů DEKALB. Pro příští sezónu počítá s dalšími novinkami vzniklými kombinací v různorodých podmínkách jako DK EXCELLIUM, DK EXSTORM a DK EXPOWER. Cílem šlechtění hybridů DEKALB je sestavit restaurovaný hybrid využívající přednosti, které se přenáší z rodičovské linie z různých lokalit Evropy na potomstvo a výsledným produktem je pak stabilní hybrid F1 generace s vysokou výnosovou hladinou.

Klíčová slova: řepka ozimá, hybrid, výnos

Společnost Monsanto je dlouhodobým partnerem pěstitelů řepky. Každoročně přináší vylepšení v oblasti pěstování a šlechtění nových výkonných materiálů, které jsou vytvořeny v evropských podmínkách a jsou tedy takzvaně šité na míru do našich podmínek. Velkou předností Monsanto šlechtitelů je dostatečná hustota testovacích lokalit napříč celou Evropou, kde se vytváří a prověřují materiály v různých tzv. zátěžových zkouškách přírodního klimatu. Celý proces je řízen z 5 hlavních stanic, kdy každá má za úkol se soustředit na konkrétní vlastnosti a potom kombinací těchto vlastností vytvořit nevhodnější hybrid do daných podmínek. Testovací lokality pokrývají hlavní environmentální regiony. Nejbližší stanice je v Polsku, Křepice, asi 80 km od Náchoda v oblasti Slezska, kde je hlavním úkolem najít nejvhodnější rodičovské linie do podmínek řepařské a bramborářské oblasti v podmínkách mírnějšího kontinentálního klimatu. Druhá, naopak od nás nejvzdálenější stanice, je na Ukrajině, v Umanu asi 100 km jižněji od Kyjeva. Zde se vyvíjejí nejvhodnější materiály určené do ultrakontinentálních suchých podmínek s velmi tuhými zimami, kdy teplota při holomrazech klesá až ke -30°C. Velmi významná stanice se nachází v oblasti řepkové velmoci Německo, v nejrůdnější oblasti Bavorsko, kde je cílem maximalizovat výnosový potenciál a hledat nejvhodnější rodičovské linie s dobrou resistencí chorob, zejména vůči phomě a hlízence, v regionu s dostatkem vláhy v průběhu vegetace. Hlavní šlechtitelskou stanicí je francouzská Boissay, cca 140 km jihovýchodně od Paříže, nacházející se v mírném suchém klimatu. Zde se vytvářejí suchovzdorné materiály podpořené velmi dobrou resistencí vůči kořenovým chorobám. Na této stanici dochází k sestavování nejvhodnějších rodokmenů a cílených výsledných restaurovaných hybridů do našich podmínek. Tady máme obrovskou výhodu selektovat nejpříhodnější vlastnosti do dané oblasti a vzájemně je kombinovat pro dosažení nejen vysokého výnosu, ale i udržet výnosovou stabilitu v různorodých ročních. Jako příklad lze využít např. DK SECURE vyšlechtěný na Ukrajině za pomoci dalších parodičů,

kteří vznikli ve Francii a Anglii. Výsledkem je stabilní polotrasličí hybrid s výbornou adaptabilitou přežívající ty nejhorší holomrazy ve střední Evropě. Velkým přínosem pro pěstitele je zcela unikátní hybrid DK Exquisite vznikající kombinací německo-francouzských stanic. Tento hybrid láme výnosové rekordy a jeho velkou předností je udržení výnosové úrovně v posledních třech velmi různorodých ročních.

Každoročně Monsanto přichází s novými a inovativními hybridy šitými tzv. na míru každému pěstiteli. Stejně jako jsme loni uvedli hybrid nové generace DK Exfile, pro příští sezónu počítáme s dalšími novinkami vzniklými kombinací v různorodých podmínkách jako DK EXCELLIUM, DK EXSTORM a DK EXPOWER.

Za pozornost stojí nový další špičkový materiál nové generace **DK EXCELLIUM**. Tento restaurovaný středně raný hybrid vhodný do hlavních oblastí pro pěstování řepky s velmi dobrou adaptabilitou a to zejména v teplejších oblastech. Je vzdálenější příbuzný hybridu DK Exfile a oceňuje každý intenzifikační zásah. Výborně zužitkuje každou dávku dusíku a to jak v základní, tak i zvýšené dávce poskytnuté v průběhu vegetace. Středně vysoké, velmi dobře větvičí rostliny s erektoïdním postavením, které umožňují maximální využití slunečního svitu a fotosyntézy pro podporu intenzivního růstu nadzemní i kořenové soustavy, která je základem vysokých výnosů. Šlechtitelé do hybridu zakomponovali nově ověřené geny, které umožňují rychlý vývoj na podzim a v jarním období. Tato vlastnost umožní velmi rychlé vstřebávání prvních poskytnutých živin na počátku jara a jejich zabudování do rostlinné soustavy. Dalším vylepšením je gen RLM7 odolnosti vůči phomě lingam v průběhu nejkritičtějšího období, což pro tuto chorobu znamená na podzim a v jarním období, kdy dochází k prodlužování stonku. Díky velmi pevnému a zdravému stéblu odolává velmi dobře vůči poléhání, zejména před sklizní. Nezanedbatelnou vlastností je i výborná odolnost vůči pukavosti

šešulí, která se projevila v různorodých ročnících. Po tříletých testovacích zkouškách je také prokazatelný i rekordní výnos a obsah oleje, který neklesnul v posledních třech letech pod hranici 43,9% při 9% vlhkosti.

Dalším připravovaným hybridem je středně raná řepka **DK EXSTORM**, určená pro střední až vyšší intenzitu. Díky své genetické výbavě je to náš nejadaptabilnější hybrid určený nejen do kvalitních podmínek, ale velice dobře snáší i stresové prostředí. Prarodičovské linie byly částečně vyprodukovány na Ukrajině a vybavily tento hybrid výbornou zimovzdorností a chladuvzdorností. Další část byla vytvořena v Německu a

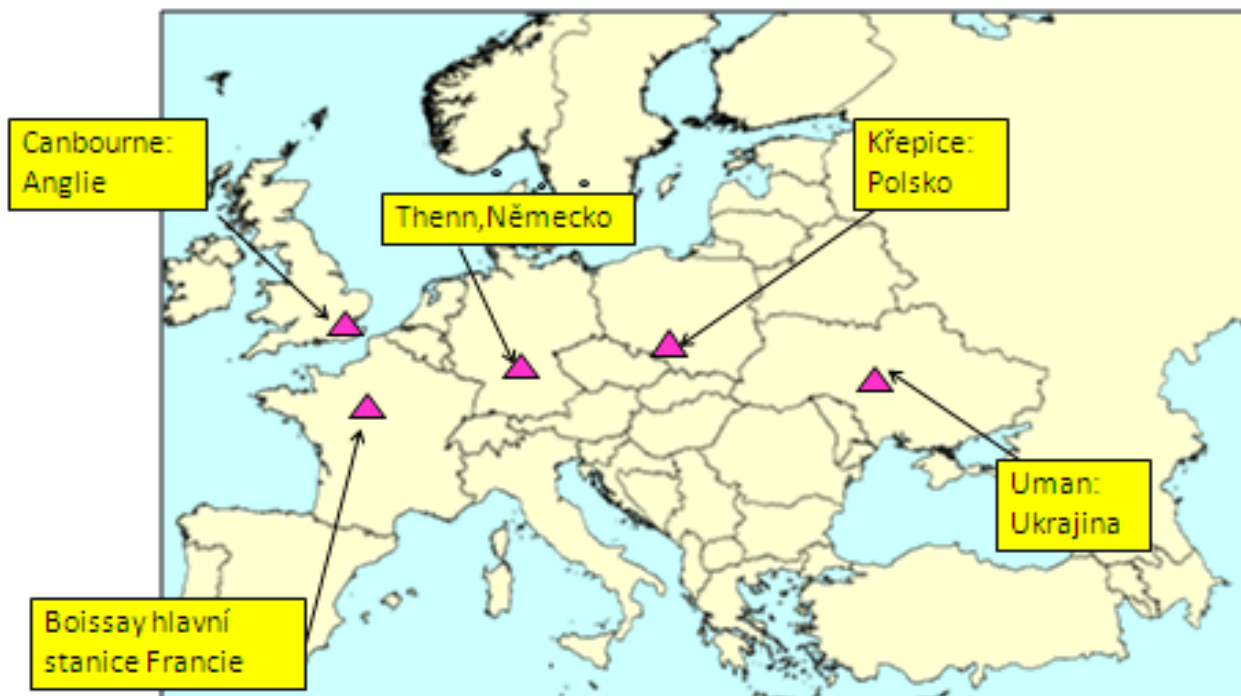
Závěr

O úspěších hybridního šlechtění společnosti Monsanto svědčí neustále se rozšiřující pěstební plocha DEKALB hybridů a rozrůstající se portfolio s různorodými vlastnostmi do podmínek České republiky, která je velmi variabilní s pohledu klimatických i půdních podmínek. O nastupující éře svědčí neustálá inovace s cílem maximalizovat výnosy při rozdílné

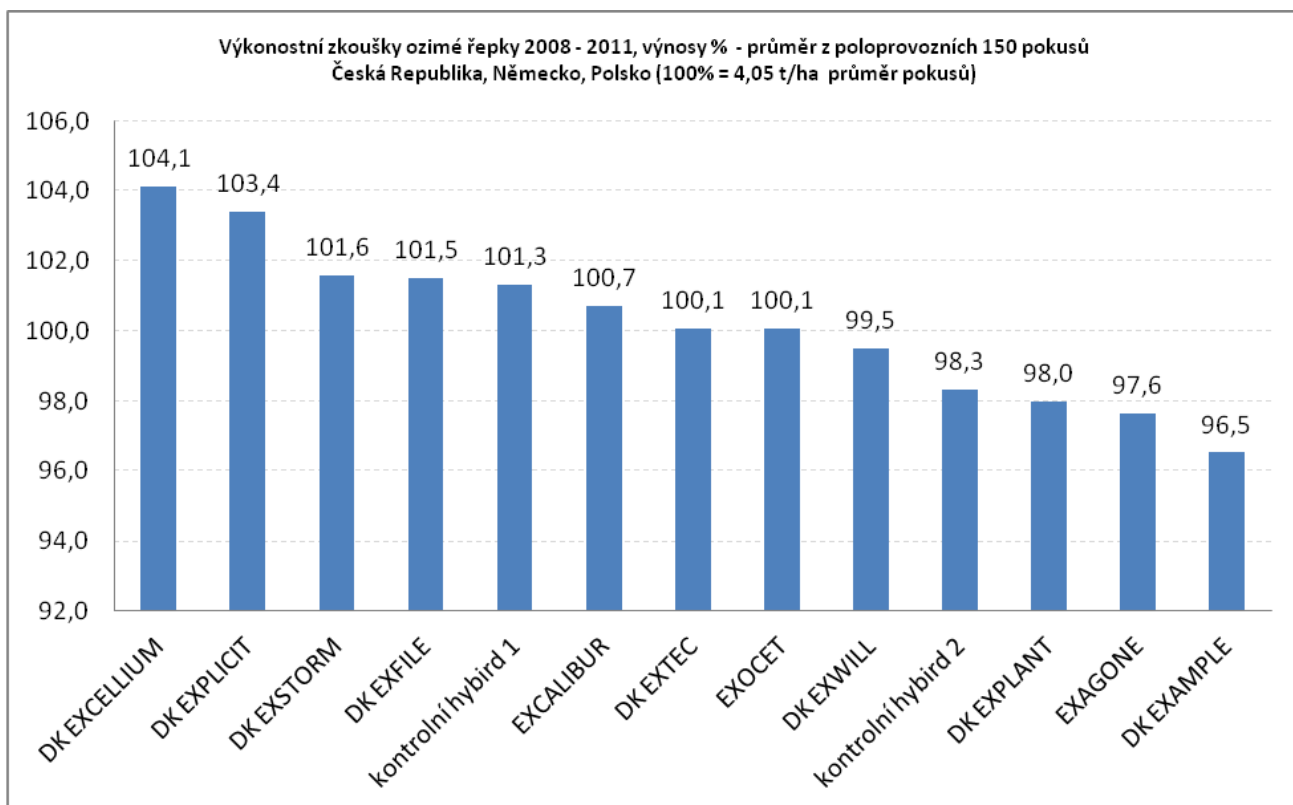
ta zabezpečila výborný zdravotní stav a nasazování šešulí. Výškově se jedná spíše o menší rostliny, které umí synchronizovat dozrávání a tím zabezpečí stejnoměrné dozrání ve sklizňovém období, aby nedocházelo k předčasnému vypadávání nebo nedozrávání šešulí ve sklizňovém patře. DK Exstorm je určen pro všechny kategorie pěstitelů v různorodých podmínkách. Tam, kde jsou méně kvalitní půdy nebo při nižší intenzitě, umí velmi dobře hospodařit s každou byť minimální vláhou i s omezeným přístupem živin. Dá se říct, že se jedná o velmi univerzální ranější hybrid a to jak na jižní svahy, tak i do podhorských oblastí.

pěstitelské technologii, ročnících a klimatických podmínkách. Cílem šlechtění hybridů DEKALB je sestavit restaurovaný hybrid využívající přednosti, které se přenáší z rodičovské linie z různých lokalit Evropy na potomstvo a výsledným produktem je pak stabilní hybrid F1 generace s vysokou výnosovou hladinou.

Šlechtitelské a výzkumné stanice řepky ozimé -MONSANTO v Evropě

8

Kontaktní adresa

Ing. Ondřej Černý, MONSANTO ČR s.r.o., Manažer technického rozvoje osiv, ondrej.cerny@monsanto.com,
tel. 602 550 742, Brno Business Park, budova B, Londýnské náměstí 856/2, 639 00 Brno